

§ 10**Socialnämndens förslag till strategi mot
våldsbejakande extremism och missivbrev**

*Svar på remiss från KF/KS dnr 155-943/2015 samt
svar på skrivelse från Jesper Svensson och Jessica
Sjönell (FP) dnr 1.6. -273/15*

BESLUT**Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:**

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på skrivelse från Jesper Svensson och Jessica Sjönell (FP)
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Ärendet redovisas i förvaltningens tjänsteutlåtande (dnr: 1.5.1. -312/15) daterad 2015-08-24.

Stockholms stad kommer under år 2015 att besluta om en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism. Socialnämnden har skrivit fram utgångspunkter för socialtjänstens arbete i en delstrategi. Delstrategin remitteras nu till samtliga stadsdelsnämnder med flera tillsammans med ett missivbrev i syfte att arbeta fram en stadsövergripande strategi.

Stadens ska vara tydlig. Våldsbejakande extremism, var helst den visar sig, ska bekämpas. Individer som i Sverige eller andra delar av världen begår brottsliga handlingar ska ställas till svars för dessa.

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****16**

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning anser att det är positivt att staden tar fram en gemensam strategi, så att det finns stöd och riktlinjer för hur frågan ska hanteras.

Framlagda förslag till beslut

Ordförande Ewa Larsson (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut. Vice ordförande Kristina Lutz (M) yrkar bifall till Moderaternas förslag beslut. Ledamot Jesper Svensson (FP) yrkar bifall till Folkpartiets förslag till beslut.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut och det är förvaltningens, Moderaternas och Folkpartiets förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att stadsdelsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordförande Kristina Lutz m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

Att Delvis godkänna förvaltningens förslag

Att som svar på kommunstyrelsens remiss av förslag till strategi mot våldsbejakande extremism anföra följande

Stockholms stad måste ha ett stadsövergripande arbete och långsiktig strategi gällande unga krigsresande och våldsbejakande extremism. Där är vi överens. Däremot är ett sådant arbete så viktigt att det måste hanteras korrekt genom fullständig beredning och beslutas av kommunfullmäktige. Socialnämnden har inget mandat att fatta beslut om en stadsövergripande strategi som ligger till grund för

Justeringsmännens signum**Utdragsbestyrkande**

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****17**

andra nämnders uppdrag och där en annan nämnd har en central roll. Socialnämnden ska inte heller fatta gällande beslut i en fråga som är framtaget och hanterad av vänstermajoriteten i all hast och utan fullständig beredning. Hanteringen är under all kritik i en mycket viktig fråga för Stockholms stad.

Mot bakgrund av detta är strategin såsom den har utformats en strategi som vi moderater inte ställer oss bakom. Vi förordar därför att hela strategin omarbetas i grunden.

Vi kan aldrig acceptera att människor i Sverige, och i Stockholm, värvas till extrema grupper som begår vålds- och terrordåd, oavsett om det är religiösa grupperingar eller våldsbejakande. Alliansregeringen tog frågan på stort allvar under sin tid vid makten och inledde ett långsiktigt arbete för att stärka Sveriges förmåga att hantera de nya hoten. Alliansregeringen avsatte resurser till olika former av avhopparverksamhet från extrema organisationer och utsåg en nationell samordnare mot våldsbejakande extremism. Detta var viktiga och nödvändiga steg som nu måste följas upp med konkreta handlingar i kommunerna.

Den av vänstermajoriteten presenterade strategin behöver utvecklas och konkretiseras i hur det faktiskt ska arbetas. Det saknas också perspektiv från de olika stadsdelarnas erfarenheter och utmaningar. Framförallt saknar vi erfarenheten från de verksamheter som under en längre tid har arbetat med problematiken. De har viktiga erfarenheter och kontaktnät som staden vinner på att värna istället för att bygga upp ett eget parallellt system.

Stockholms stad måste bemöta frågan om våldsbejakande extremism ur ett helhetsperspektiv, där förebyggande och tidiga insatser är avgörande men också stöd och kunskap

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****18**

till näromgivningen. När ungdomarna väl har rest utomlands är vi för sent ute.

Det förebyggande arbetet bland ungdomar är på många sätt avgörande. Kunskap om vad som lockar ungdomarna att resa eller engagera sig i våldsbejakande grupper är här en maktfaktor. Det är genom att bygga upp positiva alternativ till engagemang och ungdomarnas eget förtroende som vi kan minska dragningskraften till våldsbejakande miljöer. Här har den frivilliga sektorn, civilsamhället och ungdomarnas närmiljöer en viktig roll. Det uppsökande arbetet är i det sammanhanget synnerligen viktigt. Genom ett relationsskapande fältarbete med representativa förebilder i riskmiljöer som har god lokal kännedom identifierar vi unga ledare som övriga vuxensamhället ofta gett upp på eller missat. Det är samtidigt viktigt att vi inte stigmatiserar utmaningarna till en specifik grupp eller område, vilket kan stärka dragningskraften bland ungdomarna än mer utan att arbetet rikta sig mot alla unga i riskmiljöer.

Vi moderater vill därför trycka än mer på insatser som ökar kunskapen och förståelsen omkring frågan bland alla vuxna som kan möta ungdomarna i sin vardag. Det är viktigt att se till bredden av problematiken - det är inte alltid ungdomar som av olika skäl utmärker sig som är de mest riskutsatta. Det är därför lika viktigt att verka för ökad kunskap och förståelse bland stadens medarbetare som de vuxna som under fritiden möter ungdomar som kan riskera att rekryteras. Genom att öka deras kunskap och insikter kring unga som befinner sig i våldsbejakande miljöer ökar vi möjligheten att bryta en negativ tankespiral bland unga och motverka att fler rekryteras. Här är ungdomarnas fritid och närmiljö av största vikt.

För de ungdomar som av olika skäl har rekryterats eller hamnat i våldsbejakande och/eller extrema miljöer måste

Justeringsmännens signum**Utdragsbestyrkande**

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****19**

Stockholms stad ha ett tydligt och effektivt arbete för att motivera och snabbt kunna hjälpa ungdomarna till att lämna dessa. Detta arbete måste bygga på individuella planer och vara långsiktiga. Det är bara genom snabbt agerande som vi kan fånga upp och hjälpa ungdomarna innan det blir för sent. Lika väl är det viktigt att ge tydligt och konkret stöd till familj och omgivning som visar oro för en ungdom. Det måste finnas tydliga och tillgängliga kanaler dit man kan vända sig för stöd och råd.

Majoriteten av Stockholms stads arbete för att motverka alla former av våldsbejakande extremism är ökad kunskap och förståelse för olika kulturer, religioner och bakgrunder. Det är inte alltid en rent religiös fråga eller att ställa det ena mot det andra. För att kunna arbeta förebyggande och minska konflikter är kunskap ett av de starkaste verktygen att tillgå. Genom att stärka ungdomars insikt och förståelse kan vi minska risken att ungdomar rekryteras till konfliktområden där olika åsikter ställs mot varandra.

För de unga som har rest iväg och återkommit till Sverige måste först och främst den svenska rättsstaten agera i kombination med rätt stöd utifrån individens behov. Vilka åtgärder som krävs beror på hur situationen ser ut kring varje person. Däremot ställer vi oss inte bakom att som vänstermajoriteten föreslår ge dem belöning i form av förtur och privilegier inom bostads- och arbetsmarknaden eller andra insatser - det är inte en lösning på de utmaningar vi ser eller att förebygga att fler unga rekryteras. Snarare är det att ge dem ytterligare en motivering till att krigsresande lönar sig.

Stockholm bör därför ta lärdom av andra länders erfarenhet och arbete, så som hur Danmark och England arbetar mot radikaliserings och extremism. Skillnaden mot Stockholm stads arbete är tyvärr tydlig. I andra städer så

Justeringsmännens signum**Utdragsbestyrkande**

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****20**

som Köpenhamn har en oberoende expertgrupp arbetat fram konkreta åtgärder för att motverka radikaliserings. I expertgruppen, ingår polis, förvaltningsdirektörer, socialchefer, psykologer och forskare.

Moderaterna vill att Stockholm snarast knyter an experter, myndigheter och civila organisationer till arbetet för att motverka radikaliserings och politisk och religiös extremism. Stadens arbete måste bygga på den grundläggande förutsättningen att samarbete, informations- och kunskapsutbyte mellan de myndigheter som på olika vis har ett ansvar i frågan delas mellan berörda parter. Det handlar om socialtjänsten, polisen, kriminalvården, den vanliga vården och psykvården samt skolan. Alla insatser har värdefulla kunskaper och insikter om hur det går att förhindra radikaliserings, men de måste ges möjlighet att samarbeta med varandra för att arbetet ska lyckas.

Det är även viktigt att personal inom vården, skolan och socialtjänsten utbildas i att kunna upptäcka tecken på radikaliserings. Slutligen vill vi även att det civila samhället och trossamfund delar med sig av sina kunskaper och sin kompetens på området. Frivillig-verksamheter som Fryshuset har lång erfarenhet och kompetens inom frågor som berör krigsresande och våldsbejakande extremism. Det är genom att ingå ett partnerskap med verksamheter så som Fryshuset, samt liknande aktörer, som Stockholms stad ges bästa möjliga utgångsläge att möta den allt mer allvarliga situation vi ser i Stockholms stad och i Sverige. Myndighetsutövning är inte en ensam lösning utan en samverkan mellan olika aktörer och insatser i vårt samhälle är avgörande. För många ungdomar som är i riskzonen att rekryteras eller vill lämna våldsbejakande grupper kan aktörer som inte regleras av myndighetsregler ha en annan förtroendeställning, vilket kan underlätta möjligheterna att

Justeringsmännens signum**Utdragsbestyrkande**

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****21**

nå och hjälpa ungdomarna. Exempelvis är det viktigt att stödja frivilligorganisationers avhopparverksamhet och församlingarnas förebyggande arbete. Det är även ute i de enskilda församlingarna de först ser tendenser till eventuell radikaliserings.

Reservation

Ledamot Jesper Svensson (FP) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande

Att som svar på kommunstyrelsens remiss av förslag till strategi mot våldsbejakande extremism anföra följande.

Folkpartiet välkomnar den rödgrönrosa majoritetens ambition att ta fram en strategi mot våldsbejakande extremism. Dock beklagar vi det sätt på vilket strategin hanteras i den politiska beslutsprocessen. Arbetet mot våldsamma och extrema idéer och grupperingar förtjänar att hanteras mer seriöst, och förankras bredare, än vad som nu är fallet.

Redan när socialnämnden i maj 2015 fattade beslut om det dokument, med titeln "Stockholms stads strategi mot våldsbejakande extremism", som nu remissbehandlas framförde vi i oppositionen kritik. Det handlade dels om dokumentets innehåll, dels om att det inte var ordentligt berett. Det är välkommet att finansroteln nu tagit över ärendet från socialnämnden och förhoppningsvis kan vissa av dokumentets brister åtgärdas.

Från Folkpartiets sida ser vi gärna att Stockholms strategi tar intryck av de rekommendationer som presenterats av Köpenhamns expertgrupp mot radikaliserings i en

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****22**

genomarbetad rapport. Bland dessa rekommendationer kan nämnas:

- Att ge ett tydligt mandat till stadens medarbetare att gripa in tidigt vid tecken på att en ungdom är på väg att radikaliseras för att erbjuda stöd och kontakt med personer utanför riskmiljön.
- En särskild samordningsenhet med företrädare för myndigheter och andra aktörer inrättas som följer upp och sätter in insatser för personer i riskzonen för radikalisering.
- Vikten av samarbete mellan kommunen och rättsväsendet vid övergång från kriminalvården.
- Att skolan lär ut ett kritiskt förhållningssätt till information och budskap via sociala medier.
- Att föräldrar till ungdomar som hotas av radikalisering får stöd i sitt föräldraskap, till exempel genom nätverk och coacher.
- Att särskilda insatser görs med sikte på yngre barn som umgås med äldre ungdomar som är inblandade i extremistiska eller kriminella miljöer.
- Att särskilt stöd ges till flyktingfamiljer som utsatts för våld eller trauma, eftersom vissa radikaliserade ungdomar är uppväxta i sådana familjer.

Det är Folkpartiets förhoppning att det vidare arbetet kommer att leda till en genomarbetad och relevant strategi som kan tjäna som vägledning för de många aktörer inom staden som har att hantera denna svåra och viktiga uppgift.

Ersättaryttrande

Ersättare Johan Sunbring (KD) anmäler ett ersättaryttrande enligt följande:

Finansborgarrådet Karin Wanngård (S) lovade i samband med kommunfullmäktiges sammanträde den 26 maj att strategin mot våldsbejakande extremism ska ses över och att blocköverskridande samtal ska inledas. Detta löfte kom efter omfattande kritik mot strategin från bland annat Kristdemokraterna och övriga allianspartier. Det faktum att strategin nu remitteras, helt oförändrad, är anmärkningsvärt. Kristdemokraternas uppfattning är att strategin måste omarbetas från grunden. Det är även beklagligt att majoriteten har beslutat att tillsätta en samordnare mot extremism, utan att förankra beslutet med Alliansen. Detta är en fråga som kräver en bred lösning.

Den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism definierar att de arbetar mot den våldsbejakande högerextremistiska vit makt-miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön. Det som satte igång den aktuella debatten var det ökade hotet från våldsbejakande islamistisk extremism. Trots det undviker majoriteten att tala om denna form av extremism. Bristen på konkretion och det faktum att strategin diskuterar extremism utifrån ett väldigt brett perspektiv gör att åtgärderna blir allmänt hållna. Olika sorters extremism kräver olika lösningar därför riskerar vi att nå fel målgrupper och att samhället inte utför rätt form av preventiva insatser.

Kristdemokraterna vill se en ökad konkretion i strategin. Fokus måste ligga på avradikalisering och att få extremister att lämna strukturer och sammanhang som är antidemokratiska, oavsett om vilken våldsbejakande extremism det handlar om. Därtill vill Kristdemokraterna

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum****Blad****2015-09-24****24**

inrätta ett länsgemensamt centrum som jobbar med avhopparverksamhet, likt Fryshuset har för högerextremister. Vi vill använda eventuella avhoppare i arbetet med att motverka extremism och förordar en konkret handlingsplan för att motverka radikaliserings och våldsbejakande extremism, snarare än en fluffig och allmänt hållen strategi.

Kristdemokraterna håller med om att det förebyggande arbetet är avgörande. För att detta arbete ska vara framgångsrikt krävs samverkan mellan polis, fritidsgårdar, skola och socialtjänst m.fl. Det är av stor vikt att kartlägga extrema grupperingar och förhindra att unga personer hamnar i dessa sammanhang. I denna samverkan är det viktigt att involvera det civila samhället. Ett liknande arbete pågår redan i bl.a. Haninge kommun.

Kristdemokraterna förordar att hela strategin återremitteras och omarbetas i grunden.